

14.12.2023

Pormestari

117 §**Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Valtioneuvoston linnan sisäpihalla sijaitsevan painotalon rakennussuojeluesityksestä**

HEL 2023-014159 T 10 03 10

UUDELY/16050/2023

Päätös

Pormestari antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) seuraavan lausunnon otsikkoasiassa:

ICOMOSin Suomen osasto ry, Helsinki-Seura ry, Suomen Kulttuuriperinnön Tuki ry ja Kruununhaan asukasyhdistys ry ovat tehneet rakennussuojeluesityksen ELY-keskukselle Valtioneuvoston linnan sisäpihalla sijaitsevan painotalon suojelemisesta rakennusperintölain (498/2010) säännösten nojalla. ELY-keskus on pyytänyt kaupungin lausuntoa esityksestä.

Helsingin kaupunki toteaa, että kaupunginhallitus on 13.12.2021 antanut ELY-keskukselle lausunnon Valtioneuvoston linnan suojeluesityksestä, jossa kaupunki on puoltanut rakennuskokonaisuuden suojelemista rakennusperintölain nojalla museoviraston esittämässä laajuudessa ja sen esittämin suojelumääräyksin. ELY-keskus on tehnyt asiassa suojelupäätöksen 7.6.2022, jossa painotaloa ei ole suojeltu. Kaupunkiympäristön toimiala on laatinut Senaatti-kiinteistöt Oy:n kaavahakemuksen johdosta suojelupäätökseen perustuvan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12799, jonka kaupunkiympäristölautakunta on osaltaan hyväksynyt 7.11.2023. Lautakunnan esitys voidaan käsitellä kaupunginhallituksessa ja edelleen kaupunginvaltuustossa sen jälkeen, kun valtion ja kaupungin välillä käytävät maankäyttösopimusneuvottelut on saatu päätökseen ja sopimus on allekirjoitettu. Neuvottelut ovat nyt keskeytyksissä, kunnes uusi suojeluesitys on käsitelty.

ELY-keskus on suojelupäätöksessään esittänyt kattavat perustelut Valtioneuvoston linnan suojelemiseksi rakennusperintölain nojalla ja entisen painotalon rajaamisesta ulos suojelupäätöksestä. Vastaavasti kaavoituksessa on puntaroitu asiaa monipuolisesti toiminnan, kaupunkikuvan, kulttuuri- ja rakennushistorian osalta sekä symbolisesti ja keskustan elävyyden vaalimisen näkökulmasta. Kaupunki katsoo, että ELY-keskuksen suojelupäätös on perusteltu ja ettei painotalon suojeluesitykselle ole perusteita. ELY-keskuksen suojelupäätökseen nojaten kaupunki ei näe perusteita myöskään vaarantamiskiellon asettamiselle.

Helsingin kaupunki ei puolla suojeluesitystä.

14.12.2023

Pormestari

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelia sekä katualuetta (osa Snellmaninkatua ja Hallituskatua). Korttelin tontilla 4 osoitteessa Snellmaninkatu 1 sijaitsee vuosina 1822–53 rakennettu empiretyylinen rakennuksen ulkokehä ja vuosina 1897–1900 sisäpihalle rakennettu entinen painotalo (Valtioneuvoston linna), joka on valtion keskushallinnon käytössä.

ELY-keskus on 7.6.2022 rakennusperintölain nojalla antamalla suojelupäätöksellä (UUDELY/10762/2021, suojelupäätös) suojellut Valtioneuvoston linnan lukuun ottamatta sisäpihalla sijaitsevaa painotalona toiminutta rakennusta.

Suojelupäätöksessä todetaan muun muassa:

"Päädyttäessä edellä kerrottuun viitaten sisätilojen suojelemiseen rakennusperintölailla, ELY-keskus pitää myös valtakunnallisesti erityisen merkittävän rakennuskokonaisuuden suojelemista samalla lailla tarpeellisena (rakennusperintölain 2 §).

Valtioneuvoston linnan sisäpihalla sijaitsevalla painotalona tunnetulla rakennuksella ja siihen kytkeytyvällä siivellä on kiistatta rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Museovirasto pitää sen purkamista perusteltuna, koska pihasiivessä on sen kaltaisia teknisiä rajoitteita, että sitä ei voida hyödyntää osana pihalle aiottua uudisrakennusta. Painotalon säilyminen rajoittaisi merkittävästi hankkeeseen olennaisesti liittyvää maanalaista rakentamista ja vaikeuttaisi välttämättömien yhteyksien rakentamista rakennuksen eri osien välillä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan asiaa tulee punnita ja harkita myös yleisen edun näkökulmasta. ELY-keskus pitää yleisen edun näkökulmasta erityisen perusteltuna, että Valtioneuvoston linna säilyy valtion ylimmän johdon käytössä. Tämä edellyttää, että sille taataan turvalliset ja asianmukaiset työtilat. Mainitusta johtuen painotalolla ei voi katsoa olevan sellaista merkitystä yleisen edun kannalta, että sen tulisi säilyä. Myöskään Museoviraston lausunto ei tue sitä. Sillä seikalla, että Valtioneuvoston linna säilyy Suomen ylimmän valtiojohdon käytössä sen sijaan, on erityisen suurta merkitystä yleisen edun kannalta."

Asemakaavan muutosehdotus nro 12799 perustuu ELY-keskuksen Valtioneuvoston linnaa koskevaan lainvoimaiseen päätökseen (suojelupäätös 7.6.2022).

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa korttelin säilyminen edelleen alkuperäisessä valtion keskushallinnon käytössä ja parantaa merkittävästi ylimmän valtiojohdon työskentelyedellytyksiä ja turvallisuutta. Tavoite edellyttää Valtioneuvoston linnan laajentamista nykyaikaisella hallinto- ja virastorakennuksella rakennuskokonaisuuden sisäpihalla.

14.12.2023

Pormestari

Tavoitteena on säästää alkuperäiset vanhat ulkokehän rakennukset rakennusteknisesti ja tilallisesti raskailta muutoksilta.

Voimassa olevan kaavan sr -suojeltava rakennus -merkintä sekä sk-merkintä päätöksestä asetuksen nojalla suojelusta Valtioneuvoston linnan osalta poistetaan kaavaratkaisulla ja korvataan srs-merkinnällä rakennusperintölain nojalla tehdyn suojelupäätöksen rajauksen mukaisesti. Näin kaavaratkaisu mahdollistaa suojelupäätöksen rajauksen ulkopuolelle jäävän entisen painotalon purkamisen.

Kaupunkikuvallisessa mielessä, symbolisesti ja keskustan elävyyden vaalimisen näkökulmasta on erittäin tärkeää, että Valtioneuvoston linnan katukuvassa näkyvä rakennuskokonaisuus säilyy eheänä osana historiallista Senaatintorin ympäristöä ja kortteli säilyy valtion ylimmän johdon käytössä. Tämä edellyttää, että rakennuksessa mahdollistetaan tavoitellun käytön mukaiset turvalliset, asian- ja tarkoituksenmukaiset työtilat. Mainitusta johtuen sekä huomioon ottaen ELY-keskuksen suojelupäätös, entisellä painotalolla, vaikka sillä on arkkitehtonisia arvoja, ei voi katsoa olevan yleisen edun kannalta sellaista merkitystä, että se tulisi säilyttää. Sillä seikalla, että Valtioneuvoston linna säilyy Suomen ylimmän valtiojohdon käytössä, on erityisen suurta symbolista ja historiallista merkitystä pääkaupungin kannalta sekä toiminnallista ja kulttuurihistoriallista merkitystä kulttuuriperinnön säilymisen, keskustan elävyyden vaalimisen ja kaupunkikuvan kannalta.

Lopuksi kaupunki toteaa, että lausuntopyynnön täydennyksessä 7.11.2023 kaupungille toimitetut kaksi kaupungin omistamaa kiinteistöä (91-1-4-9) ja (91-1-30-1) ovat kaupunkiympäristön toimialalta 28.11.2023 saadun tiedon mukaan kaupungin omassa vuokrauskäytössä eikä niillä ole sellaisia ulkopuolisia tontinhaltijoita, joita tulisi lausuntopyynnön johdosta kuulla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kh:n lausunto 13.12.2021 VN:n linnan suojeluesityksestä
- 2 ELY:n suojelupäätös 7.6.2022
- 3 Lausuntopyyntö 7.11.2023
- 4 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintölain mukainen suojeluesitys
- 5 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintölain mukainen suojeluesitys_pien-1

14.12.2023

Pormestari

- 6 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintolain mukainen suoje-
luesitys._pien-1 (2).internet
- 7 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023
- 8 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Helsingin kaupunki, lain-
huutotodistus-59
- 9 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Helsingin kaupunki, lain-
huutotodistus-60
- 10 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuuto-
todistus-55
- 11 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuuto-
todistus-56
- 12 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuuto-
todistus-57

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Lausunnon pyytäjä	Esitysteksti Liite 1 Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy- täntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätös

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt kaupunkinhallituksen lausuntoa ICOMOSin Suomen osasto r.y:n ym. esityksestä 15.12.2023 mennessä. Lausuntopyyntöä on täydennetty 7.11.2023 naapurikiinteistöjä koskevalla lausuntopyynnöllä. Asiassa on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto 20.11.2023. Esitys on lausunnon mukainen sillä erotuksella, että lausunnossa on viitattu kaupunkinhallituksen aiempaan lausuntoon 13.12.2021 ja kaavaehdotuksen nro 12799 tulevan käsittelyn edellytyksiin kaupunkinhallituksessa ja -valtuustossa. Samalla on täydennetty hallintatietoja niiden kaupungin omistamien kiinteistöjen osalta, joista on maininta lausuntopyynnön täydennyksessä 7.11.2023.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari antaa kaupunkinhallitukselta pyydettyjä lausuntoja, jos asia ei ole periaatteelli-

14.12.2023

Pormestari

sesti merkittävä tai laajakantoinen. Kaupunginhallitus on käsitellyt samaa rakennuskokonaisuutta koskevan lausunnon 13.12.2021 ja ELY-keskus on antanut lausunnon mukaisen päätöksen 7.6.2022. Koska myöskään olosuhteet eivät ole tuon lausunnon jälkeen muuttuneet, vaan kaupunki on edennyt kaavoituksessa tuohon päätökseen nojaten, lausunnon viemistä uudelleen kaupunginhallituksen päätettäväksi ei voida pitää tarpeellisena.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Liitteet

- 1 Kh:n lausunto 13.12.2021 VN:n linnan suojeluesityksestä
- 2 ELY:n suojelupäätös 7.6.2022
- 3 Lausuntopyyntö 7.11.2023
- 4 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintölain mukainen suojeluesitys
- 5 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintölain mukainen suojeluesitys_pien-1
- 6 Lausuntopyyntö 7.11.2023, liite, rakennusperintölain mukainen suojeluesitys._pien-1 (2).internet
- 7 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023
- 8 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Helsingin kaupunki, lainhuutotodistus-59
- 9 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Helsingin kaupunki, lainhuutotodistus-60
- 10 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuutotodistus-55
- 11 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuutotodistus-56
- 12 Lausuntopyyntö, täydennys 7.11.2023, liite, Suomen valtio, lainhuutotodistus-57

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

14.12.2023

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 117 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

14.12.2023

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 15.12.2023.